

|                                                                                                                                                                                |                             |                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------|
| Utfärdad:<br>14.12.2021                                                                                                                                                        | Träder i kraft:<br>1.1.2022 | Giltighetstid:<br>tills vidare |
| Rättsgrund:<br>Luftfartslagen (864/2014) 5, 9, 55, 57 §<br>Lagen om transportservice (320/2017) 127 §                                                                          |                             |                                |
| Bestämmelser om påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften finns i:<br>Luftfartslagen (864/2014) 175 och 178 §<br>Lagen om transportservice (320/2017) 31 kapitel |                             |                                |
| Ändringsuppgifter:<br>-                                                                                                                                                        |                             |                                |

## STATLIG OBEMANNAD LUFTFART

|   |                                                                 |   |
|---|-----------------------------------------------------------------|---|
| 1 | TILLÄMPNINGSSOMRÅDE.....                                        | 1 |
| 2 | DEFINITIONER .....                                              | 1 |
| 3 | ALLMÄNNA KRAV .....                                             | 2 |
| 4 | KOMPETENSKRAVEN SOM GÄLLER FJÄRRPILOTER .....                   | 3 |
| 5 | ALLMÄNNA VILLKOR FÖR ANVÄNDNINGEN AV OBEMANNADE LUFTFARTYGG ... | 4 |
| 6 | DRIFT UTOM SYNHÅLL.....                                         | 5 |
| 7 | UPPGIFTER SOM SKA LAGRAS OM FLYGNINGEN .....                    | 5 |
| 8 | ÖVERGÅNGSFÖRESKRIFTER.....                                      | 5 |
| 9 | DISPENS .....                                                   | 5 |

### 1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

1.1 Denna föreskrift tillämpas på flygning av obemannade luftfartyg med en vikt på över 250 g i Finland, när de används för statlig luftfart som definieras i 2 § i luftfartslagen.

1.2 I annan än sådan obemannad luftfart som bedrivs av myndigheter enligt definitionen av statlig luftfart ska Europeiska unionens förordningar (EU) 2019/945<sup>1</sup> och (EU) 2019/947<sup>2</sup> iaktas. Trots bestämmelserna i dessa förordningar kan en dispens enligt punkt 9 beviljas för utförande av ett samhällsviktigt uppdrag med ett obemannat luftfartyg.

1.3 Föreskriften tillämpas inte på flygning inomhus eller på militär luftfart.

### 2 DEFINITIONER

I denna föreskrift avses med:

*flygning baserad på assisterad observation av luftrummet (E-VLOS)* verksamhet där fjärrstyrningsspanaren observerar luftrummet som omger det obemannade luftfartyget och bistår fjärrpiloten i att trygga säkerheten vid flygningen,

<sup>1</sup> Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/945 av den 12 mars 2019 om obemannade luftfartygssystem och om tredjelandsoperatörer av obemannade luftfartygssystem; EUT L 152, 11.6.2019, s. 1–40.

<sup>2</sup> Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/947 av den 24 maj 2019 om regler och förfaranden för drift av obemannade luftfartyg; EUT L 152, 11.6.2019, s. 45–71.

*närhet av ett hinder* mindre än 30 meters horisontala avstånd till ett hinder eller ett avstånd som är hälften av hindrets höjd, beroende på vilket av dessa avstånd som är större,

*fjärrpilot* en fysisk person som ansvarar för att på ett säkert sätt genomföra flygningen av ett obemannat luftfartyg genom att använda dess styrorgan, antingen manuellt eller, när det obemannade luftfartyget flyger automatiskt, genom att följa dess kurs och när som helst kunna ingripa och ändra denna,

*fjärrstyrningsspanare* en person som godkänts av fjärrpiloten och som upprätthåller en kontinuerlig medvetenhet om det obemannade luftfartygets läge, observerar lufttrummet som omger det obemannade luftfartyget och bistår fjärrpiloten i att trygga säkerheten vid flygningen,

*obemannat luftfartyg* ett luftfartyg som fungerar självständigt eller är konstruerat för att fungera självständigt eller som kan fjärrstyras utan pilot ombord,

*obemannat luftfartygssystem* ett obemannat luftfartyg och den utrustning som behövs för fjärrstyrning av luftfartyget,

*operatör av ett obemannat luftfartygssystem* ett organ med myndighetsbefogenheter som använder eller avser att använda ett eller flera obemannade luftfartygssystem,

*maximal startmassa* (MTOM) ett obemannat luftfartygs maximala massa, inklusive nyttolast och bränsle, som den fastställts av tillverkaren eller konstruktören och med vilken det obemannade luftfartyget kan användas. Räddningsanordning som fästs vid luftfartyget räknas inte med i startmassan,

*drift utom synhåll* (BVLOS) en typ av drift av obemannade luftfartygssystem som inte utgör drift inom synhåll eller drift med fjärrstyrningsspanarens hjälp,

*drift inom synhåll* (VLOS) en typ av drift av obemannade luftfartygssystem där fjärrpiloten kan upprätthålla, utan hjälp, kontinuerlig visuell kontakt med det obemannade luftfartyget, vilket gör att denne kan kontrollera det obemannade luftfartygets flygbana i förhållande till andra luftfartyg, personer och hinder så att kollisioner undviks. Flygning med hjälp av videolänk betraktas inte som flygning inom synhåll,

*geografisk UAS-zon* en del av lufttrummet som inrättats av den behöriga myndigheten för att underlätta, begränsa eller utesluta drift av obemannade luftfartygssystem i syfte att ta itu med de risker för säkerhet, personlig integritet, skydd av personuppgifter, luftfartsskydd eller miljö som följer av drift av obemannade luftfartygssystem.

### 3 ALLMÄNNA KRAV

3.1 Inget tillstånd för bruksflyg krävs för användning av obemannade luftfartyg för statlig luftfart enligt denna föreskrift, och övriga författningar och föreskrifter som utfärdats om bruksflyg tillämpas inte på sådan användning av obemannade luftfartyg. I verksamhet enligt denna föreskrift iakttas inte de sameuropeiska luftfarts- och driftsbestämmelserna (SERA)<sup>3</sup> och inte heller luftfartsföreskriften OPS M1-1, om så inte bestäms särskilt i en dispens enligt punkt 9.

3.2 Operatören av ett obemannat luftfartygssystem ska till Transport- och kommunikationsverket anmäla operatörens uppgifter samt karaktären och omfattningen av verksamheten som ska bedrivas. Anmälan ska göras innan man inleder verksamheten som bedrivs i enlighet med denna föreskrift. Om det sker ändringar i uppgifterna som anmälts ska operatören utan dröjsmål meddela dem till Transport- och kommunikationsverket.

---

<sup>3</sup> Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 av den 26 september 2012 om gemensamma luftfarts- och driftsbestämmelser för tjänster och förfaranden inom flygtrafiken och om ändring av genomförandeförordning (EG) nr 1035/2011 och förordningarna (EG) nr 1265/2007, (EG) nr 1794/2006, (EG) nr 730/2006, (EG) nr 1033/2006 och (EU) nr 255/2010 (EUT L 281, 13.10.2012, s. 1–66)

3.3 Operatören av ett obemannat luftfartygssystem ska utarbeta en drifthandbok som i tillämpliga delar innehåller uppgifter om ansvarspersonerna, förfaranden för säkerhetsledning, flygverksamheten och luftfartygen. Dessutom ska man i drifthandboken beskriva kompetenskraven för fjärrpiloterna och utbildningsinnehållet som avses i punkt 4, samt kompetensen av övrig personal. I drifthandboken ska man också beskriva de förfaranden som följs vid myndighetens uppdrag till privata aktörer.

3.4 Drifthandboken och dess ändringar ska lämnas till Transport- och kommunikationsverket före ibruktagandet. Transport- och kommunikationsverket kan ålägga myndigheten att korrigera eller komplettera drifthandboken inom utsatt tid, om säkerheten förutsätter det.

3.5 Alla som deltar i användningen av det obemannade luftfartyget ska ha bekantat sig med drifthandboken innan verksamheten inleds. Drifthandboken ska vara lättillgänglig för dem som deltar i verksamheten.

3.6 Luftfartygets befälhavare ska vara utsedd för varje flygning. Om någon annan befälhavare inte har utsetts för luftfartyget, betraktas fjärrpiloten som luftfartygets befälhavare.

3.7 Flygningarna ska genomföras på så sätt att faran för utomstående personer och deras egendom och bullerolägenheten är så liten som möjlig.

3.8 Flygningarna ska genomföras på så sätt att de inte äventyrar, stör eller hindrar verksamhet som bedrivs av sådana enheter eller myndigheter som anländer till platsen i en nöd-, olycks-, räddnings- eller annan motsvarande avvikande situation. Myndigheterna som bedriver verksamhet i en sådan situation ska samordna användningen av luftfartyg, om flera bemannade och/eller obemannade luftfartyg opereras i situationen. Myndigheten som leder situationen ska på ett tydligt sätt utse en person som ansvarar för att samordna flygverksamheten. Personen som ansvarar för att samordna flygverksamheten ska fastställa förfaranden för verksamheten och en tillförlitlig gemensam kommunikationsmetod mellan de luftfartyg som deltar i verksamheten innan samverkan inleds.

3.9 Ett obemannat luftfartyg ska vara försett med ett system eller så ska fjärrpiloten ha ett förfarande för det fall att den kontakt som behövs för kontrollen avbryts eller att ett fel som förhindrar manövreringen av luftfartyget uppkommer på luftfartyget. Systemet eller förfarandet ska säkerställa att faran för utomstående personer och deras egendom är så liten som möjlig.

3.10 Bestämmelser om rapportering av händelser, inklusive olyckor och allvarliga tillbud, som gäller obemannade luftfartyg finns i händelseförordningen<sup>4</sup> och i 125 och 126 § i luftfartslagen. Närmare anvisningar om rapporteringsförfarandet finns i Transport- och kommunikationsverkets luftfartsanvisning GEN T1-4.

## 4 KOMPETENSKRAVEN SOM GÄLLER FJÄRRPILOTER

4.1 Fjärrpiloten ska stå i tjänste- eller arbetsförhållande eller avtalsförhållande till operatören av det obemannade luftfartygssystemet antingen direkt eller via den sammanslutning där han eller hon är medlem, eller så ska han eller hon ha tilldelats ett tydligt uppdrag av en myndighet som bedriver statlig luftfart i enlighet med denna föreskrift.

---

<sup>4</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007; EUT L 122, 24.4.2014, s. 18–43.

4.2 Fjärrpiloten ska behärska följande delområden enligt verksamhetens karaktär:

- Operativa förfaranden (normalläge, procedurer för onormala och nödsituationer, färdplanering, inspektioner före och efter flygning)
- Vid behov särskilda flygprocedurer (t.ex. flygning utom synhåll, i ett tätbebyggt område eller ovanför folksamlingar)
- Luftfartskommunikation (enligt uppdragets art)
- Förmåga att hantera ett obemannat luftfartygs flygbana och automatisering
- Att leda flyguppgifter och arbeta i grupp
- Problemlösning och beslutsfattande
- Situationsmedvetenhet
- Förmåga att hantera arbetsbelastning
- Koordination eller överlämning av anordningen (enligt uppdragets art)

4.3 Fjärrpiloten ska vid bedrivande av verksamhet som kräver en dispens enligt punkt 9 dessutom ha en sådan annan kompetens eller utbildning som eventuellt fastställs i dispensen.

4.4 I syfte att uppnå och upprätthålla kompetensen får fjärrpiloten öva verksamheten enligt de villkor och det övningsprogram som operatören av det obemannade luftfartygssystemet har fastställt i sin drifthandbok på så sätt att denna föreskrift tillämpas på övningen i stället för genomförandeförordningen (EU) 2019/947. Övningen får inte medföra fara för tredje parter.

4.5 Operatören av det obemannade luftfartygssystemet ska föra bok över beviljande, upprätthållande och återkallande av fjärrpilots behörighet samt över utbildning enligt punkterna 4.2 och 4.3 som getts till fjärrpiloten samt över övningar enligt punkt 4.4.

4.6 Av synnerligen vägande skäl i brådskande enskilda fall kan man avvika från kompetenskraven som gäller fjärrpiloter genom ett beslut av den myndighet som genomför uppgiften, om det för utförande av uppdraget inte finns någon kompetent fjärrpilot att tillgå och det är nödvändigt att utföra uppdraget. Ett sådant beslut ska delges Transport- och kommunikationsverket.

## 5 ALLMÄNNA VILLKOR FÖR ANVÄNDNINGEN AV OBEMANNADE LUFTFARTYG

5.1 Ett obemannat luftfartygs maximala startmassa får vara högst 40 kg.

5.2 Flyghöjden ska vara under 150 meter över mark- eller vattenytan. Höjdbegränsningen gäller dock inte flygning i närheten av ett fast hinder eller högst 15 meter ovanför det. Om ett lagstadgat uppdrag förutsätter det, kan den högsta tillåtna flyghöjden tillfälligt överskridas så att visuell kontakt upprätthålls. Vid verksamhet i luftrum som avskilts för flygning av obemannade luftfartyg iakttas höjdbegränsningen enligt det reserverade luftrummet.

5.3 Ett obemannat luftfartyg ska väja för bemannade luftfartyg och fallskärmshoppare.

5.4 Användningen av obemannade luftfartyg som används för statlig luftfart är förbjuden eller har begränsats inom de geografiska UAS-zoner som genom ett beslut eller en föreskrift av Transport- och kommunikationsverket särskilt har fastställts att även gälla statlig luftfart. Begränsningens eller förbudets innehåll och undantag fastställs i beslutet eller föreskriften i fråga.

5.5 Användningen ska ske inom synhåll eller vara baserad på assisterad observation av luftrummet. Det obemannade luftfartyget ska hela tiden kunna manövreras och flygningen ska utföras med hänsyn till rådande väder och sikt så nära fjärrpiloten eller fjärrstyrningsspanaren att övrig flygtrafik och personer som inte har samband med verksamheten kan upptäckas och väjningsbehovet kan bedömas tillförlitligt.

5.6 Vid användning av en fjärrstyrningsspanare ska fjärrpiloten och fjärrstyrningsspanaren ha direkt talkontakt eller ett pålitligt kommunikationsinstrument för sin kontakt.

## 6 DRIFT UTOM SYNHÅLL

6.1 Drift utom synhåll är tillåten när

- a) flygningen hela tiden sker i närheten av ett hinder eller högst 15 meter ovanför det, eller
- b) flygningen genomförs i ett område som särskilt reserverats för ändamålet och operatören har utarbetat en verksamhetsbeskrivning, verksamhetsanvisning och säkerhetsbedömning, eller
- c) flygningen genomförs utan luftrumsreservering av synnerligen vägande skäl och operatören har beviljats dispens för sin verksamhet av Transport- och kommunikationsverket i enlighet med punkt 9.

6.2 Vid drift utom synhåll kan man vid behov avvika från höjdbegränsningen i punkt 5.2 i denna föreskrift och från väjningsplikten som avses i punkt 5.3.

## 7 UPPGIFTER SOM SKA LAGRAS OM FLYGNINGEN

7.1 Det obemannade luftfartygssystemets operatör ska lagra följande uppgifter om flygningarna:

- a) datumet för flygningen
- b) start- och landningsplatsen för flygningen
- c) luftfartygets befälhavare
- d) luftfartygets eller luftfartygssystemets tillverkare och modell
- e) start- och sluttidpunkten för flygningen eller flygningsserien
- f) huruvida
  - flygningen har genomförts enligt VLOS-, E-VLOS- eller BVLOS-procedurer
  - den maximala flyghöjden har varit över 150 meter
  - det har flugits närmare än på 50 meters avstånd från en folksamling
- g) flyguppdragets karaktär
- h) andra särskilda händelser som inträffat under flygningen.

7.2 Uppgifterna om flygningar ska bevaras i två års tid. De ska på begäran lämnas till Transport- och kommunikationsverket för statistikföring.

## 8 ÖVERGÅNGSFÖRESKRIFTER

Kraven som gäller drifthandboken enligt punkterna 3.4, 3.5 och 4.4 i denna föreskrift samt kraven som gäller fjärrpiloternas kompetens och utbildning enligt punkt 4 ska vara uppfyllda senast 1.7.2022.

## 9 DISPENS

9.1 Transport- och kommunikationsverket kan på motiverad ansökan och på grund av operativa behov bevilja dispens från kraven i denna föreskrift, om säkerheten inte äventyras i onödan.

9.2 Vid ansökan om dispens ska sökanden lägga fram en skriftlig

- a) verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används,
- b) säkerhetsbedömning som innehåller riskidentifiering, riskbedömning och redogörelse över hur riskerna minskas, och
- c) verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar.

9.3 Transport- och kommunikationsverket kan i samband med att bevilja dispens fastställa begränsningar och ytterligare krav avseende utförandet av verksamheten.

Kirsi Karlamaa  
generaldirektör

Jarkko Saarimäki  
överdirektör